

СВОБОДА СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ В З'ЮНЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ

РІК XXXII

Число 44. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 23. лютого, 1924.

VOL. XXXII

No. 44. Jersey City, N. J., Saturday, February 23, 1924.

THREE CENTS

РЕПУБЛІКАНСЬКІ ПРОВІДНИКИ ДОМАГАЮТЬСЯ ВІД КУЛІДЖА УСУНЕННЯ ДОГЕРТІ

ВАШІНГТОН, 20. лютого. — Републіканські провідники в конгресі відбули з президентом Куліджем конференцію, на якій зажадали від нього усунення генерального прокуратора (міністра судівництва) Догерті. Вони сказали президентові, що резігнація міністра konieczna для добра републіканської партії.

Тимчасом Догерті хоче оставати на своїм уряді так довго, поки конгрес не примусить його уступити. В конгресі час від часу попадають промови про справу, і слухачів сенатори та конгресмени, які обороняють Догерті.

СІМКЛЕР ВЕРТАС

НЮ ЙОРК, 20. лютого. — Сиоді верну нафтовий підприємств Гарі Сімклер, котрий виводив був нафтові терени, застержені для американської воєнної флотії, а котрого особа була головною причиною всіх дебат за нафтові надукти в конгресі.

Сімклер, котрий виїхав був до Європи зараз після розкриття шкандля, заявив, що він готов кождої хвилі з'явитися в конгресі на судження.

ЗНОВА ЗМІНИ В ПОДАТКОВИМ ЗАКОНІ

ВАШІНГТОН, 20. лютого. — Демократично-поступова коаліція конгресмена знова хоче нових поправок до податкових проектів. Нині це більшість прийняла цілий ряд ухвал, які ухвала, що зниження податків о 25 процентів має розтягнутися на дрібних купців та фермерів.

Сі ухвалює показувати, що коаліція (порозуміння) між демократичними конгресменами та поступовими з републіканської партії утвердження в справі податкової на добре Республіканці хочуть лишень вгадати, чи відноситься це також до других справ.

В СПРАВІ БОНУСА

ВАШІНГТОН, 20. лютого. — Голова Американського Легиону жадує виступити у публічній промові, що противники бонусу на ветеранів серед власників фабрик виконують свого влану на своїх робітниках, щоб відвернути їх від попірнан бонуса.

ПРОЗ ЗНОВА ЗАЯВЛЯЄТЬСЯ ПРОТИ ІМІГРАЦІЙНОГО ПРОСЬКУ

ВАШІНГТОН, 20. лютого. — Секретар стейту Гюз вислав листа до голови імміграційного комітету в спадати носів і в ньому критикує знова деякі постанови імміграційного проекту, предложеного тепер конгресові.

Гюз опирається головно ухваленню постанови, яка виключає зовсім імміграцію з Япуну. Він звертає також увагу на точку проти мексиканської імміграції, кажучи, що Злучені Держави не можуть експортувати імміграції з Мексики, бо інтерес добрих відносин між Злученими Державами та еспансько-американськими републіканці в Америці-вимагають того, щоб імміграція між ними не була обмежена.

НЕ МАЮТ НАДІЇ НА ВИЛІЧЕННЯ СЕНАТОРА ГРИНА

ВАШІНГТОН, 20. лютого. — Лікарі вже стратили надію, що їм удасться вратувати життя сенатора Грина з Вермонта, котрого постріляли прогібіційні агенти підчас вуличної перестрелки з мушкетерами.

Уряд введе дальше судство в сія справі, а агент, котрий самий признався до пострілення, уряде далі.

ПЕРЕКУПІТЬСЯ ПРОГІБІЦІЙНИХ АГЕНТІВ

НЮ ЙОРК, 20. лютого. — На відбування суду тут процесі проти кількох міських поліційних урядників з'явив Фред Мур, редактор одної мурицької газети, що прогібіційні урядники поліційні в ньюорській дільниці Гарлемі давали знати мушкетерам та бутлегерам, коли вони будуть робити в тих ревізію за горіакою.

ХОЧУТЬ ПОЗВАТИ ВЕНДЕРЛІПА

НЮ ЙОРК, 20. лютого. — Видачі газети «Де Мартон Стар», хочуть позвати до суду о 600,000 доларів відшкодовання банкіра Френца Вендерліпа за те, що він має сказати підчас одної промови, що нафтові підприємці купили сю газету за вишурбовану ціну, щоб вийти в той спосіб позикати президента.

БОЯТЬСЯ ЗНИЩЕННЯ РИБАЦЬКОГО ПРОВІСЛУ

ОЛЕБАНІ, Ню Йорк, 20. лютого. — Перед стейтровою легіслатурою появилася велика депутация рибаків, котра противилася ухваленню проекту закону, заборонюючого заставляння сітій в морських водах ньюорського стейту.

Депутация голодом легіслатури, що ухвалення сього закону знищить рибальський промисл в околиці Ню Йорку та знищить занятя для 100,000 осіб.

СТРАШНИЙ ВІСНОК РЕЛІГІОНО БОЖЕВЬОГО

СТ. ПЕТЕРБУРГ, Флоріда, 20. лютого. — Молодий мушкетер Френк Мекдвелл, котрому всего 19 літ, признався шпійству перед поліційними урядниками, що він з'явився, щоб влітку спалити своїх родичів. Описав признався до побійного свідання своїх двох сестер. Родичів убив він вчора, а сестри тікли спочу назад. Як мотав свого винуку подати, що хотів у сей спомучувати свій від Антихриста, про котрого вивчав у релігійних книжках.

КАК ЗНОВА ХОЧЕ КАНДИДУВАТИ

МІЯМІ, ФЛОРИДА, 20. лютого. — Буашій губернатор стейту Отаво Джеймс Какс, що був нещодавно кандидатом демократичної партії при спадати виборів президента Злучених Держав, знова виставляє свою кандидатуру на сей уряд.

СТРАТИТЬ НОТУ ЧЕРЕЗ РАБУНОК

На Корнелії Обраєна, 40-літнього купця з Писквила, в стейті Ню Йорк, наваля на вулиці розбішаків, а не найштовхача багатого греша, а його кишень, стали обшукувати його так докладно, що знали з нього черевини, що зайдис знали що він там без черевини гроші. Поширений без черевини Обраєн відморозив собі ноги так швидко, що треба було вилити, якщо гіпсирна, яка в ній кипіла, не має знищити цілого тіла.

ЗАВ'ЯТІЯ У СВАРЦІ

Луис Куні, ризник з Файто, в стейті Іллінойс, посварився зі своєю родиною, забив своєю дитиною, його жінку та їх 17-літню дочку, а опісля звернув револювер до себе та показав тропень себе.

Сусіди не знали цілий день про родинну трагедію.

ВОЄННИЙ МІЛІАРДЕР ПОКРОВИТЕЛІВ НАУКИ.

Віденські часописи звідомляють, що воєнний мільярдер у Відні Зігмунд Бозель зобов'язався давати гроші на потреби віденського університету. Віденський університет підупає.

НАУКОВІ УСТАНОВИ УКРАЇНИ.

По всій радянській Україні існує до 40 наукових товариств, при чому найбільше їх у Києві — 17, у Харкові — 8, в Одесі — 5, решта в Катеринославі, Миколаїві, Бахмуті, Чернігові. В числі цих товариств є 4 астрономічні обсерваторії: Харківська, Одеська, Київська і Миколаївська (остання працює по завданнях Пулковської обсерваторії). При обсерваторіях існують власні майстерні, силми яких за роки революції підтримувалися в порядку інструменти, завдяки чому роботи обсерваторій не припинилися. Харківська астрономічна обсерваторія, будучи, з одного боку, науковою, служить з другого боку шкільно-допомоговою установою для інститута народньої освіти. Дуже жваво працює одеська астрономічна обсерваторія, що виконує не тільки наукову, а й популярно-загально-освітню роботу.

НОВІ ПОКЛАДИ ПЛЯТИНИ.

По відомостях з Москви, експедиція інженера Урванова знайшла великі поклади платини в гірній Сибірі в Урнінському району на Сибірі.

НАГЛО БОГАТІЛЛИ.

Консорція, на чолі котрої стоїть освітлений польський політик Войцех Корнфат, купила кроцянський добряк на Гогельнбурзі за 8 мільйонів доларів. Як подіє, «Кур'єр Львівський», виступає про се купцю зрешта в Познані велике вражіння, бо люди, що купують сі добряк (Корнфат, Сейда, сенс Польонієвський) досі не вважалися до багатих.

ВІСТАВКА ПІДКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

В березні (квітні) в Празі відкритиметься виставка під назвою: «Мистецтво і побуток Підкарпатської України». На виставці фігуруватиме до 3,000 збіраних народніх українських ваяншинок, якими славиться Підкарпатська Україна, зразки домашніх матерій, селянські українські стрі, гончарські і різарські вироби, писанки, музикальні інструменти, взагалі всі предмети побуту, праці і декоративного призначення, які характеризували б архаїстичний смак Підкарпатської України.

УКРАЇНЦІ НА ЛИТВІ.

До редакції берлінського Літосіу пише один Українець з Москви:

Тут на Литві є два українські селі: Потеряїна та Чорнодубівка повстали з примусових сілселіацій з Київщини з 1914-го року. Про Потеряїну одержу несабором докладніші відомості від одного знайомого, що там зроблено на прохання разом з ітшими товаришами. До Чорнодубівки поїду при нагоді сам і зберу на місці потрібні відомості. Треба про це поінформувати нас загоді, щоб не забути про своїх братів і допоміти їм заснувати бодяй народню школу.

ХТО МЕЧЕМ ВОЮЄ...

Один постеручковий львівський поліції дав свою товаришеві Свідліцькому лекцію боротьби з бандітизмом і з ворогами Польщі. Навчаючи товариша практично як арештувати підозрілих осіб і як стріляти до них, постеручковий у своїм педагогічній заваді стріляв анекдот до свого приятеля Свідліцького і смертельно поранив його. Жерту свого фаху відведено до лікарни.

ЖІНКА ТРОЦЬКОГО В НЕЛАСЦІ.

Жінку Троцького усунуно зі становища керуючої урядом «Охорони творів Мистецтва» і зі становища голови «Головного Музею». Це усунення стріть у зв'язку із неадекватно, в яку понав Троцький у керуючих підлітчих московських кружків.

ВІЛІВ ВИСЛИ.

Висла коду Кірквова вступила з березні і з'явила селі Крюковичі і Пасека. Мешканцям обох сіл дезобов'язано.

ВІКЕ ВІЙШОВ З ДРУНУ

КАЛЕНДАР У. Н. СОЮЗА

НА РІК 1924. ЦІНА 60 ЦЕНТИВ.

КРАСЯВІЙ КАЛЕНДАР ТОВ. «ПРОСВІТА» 75 ЦЕНТ.

БУЗЬОК, ГУМОРІСТИЧНИЙ КАЛЕНДАР

Перший український ілюстрований календар в Америці!

Купити можна в кожній книжарні, 36 центів ціна, 45 центів з доставкою і 1.00 доларів і чотирьох центів та інших опцій.

Тому, котрому хочеться отримати собі книгу та розвеселити, як і собі, свого вланця.

ЦІНА 75 ЦЕНТИВ В НЕРОСІЙСЬКОМУ.

Заказувати треба на адресу:

«СВОБОДА», 33 BRAD ST., JERSEY CITY, N. J.

Догетя з Катерією Свободою нема ніяких календарів зрешта, які тут фігурують. Кожен придаток від видавця сі сподіється, щоб не вважалися за ініціативу.

Ваша увага звернена на те, що це не прогословення.

ПАШПОРТИ ДЛЯ НЕБІШКІВ

Як відомо, Територія на 6 астрійських Шлеску) вродлено між Чехо-Словакією і Польщу наслідком чого денкі села розділено між обидва держави. В одній околиці село залишилося підлеговані Чехо-Словакією, а центар того села належить до Польщі. Зразу польська прикордонна сторожа дозволила Чехам переходити кордон і хоронити небішків на польській території. Але останніми часами польська влада жадає від чеських небішків закордонних пашпортів і великих зитовних оплат за переїзд через кордон. Отже білий Чех, бажачи умерти, мусть поїхати про закордонний пашпорт у старості в Моравській Оставі; заплатити за візо 200 чеських корон і, як полагано, всі ті формальності, які вимагають на центар до Польщі.

НОВИЙ КАЛЕНДАР В ЮГОСЛАВІЇ

Православна Рада Югославії прийняла реформу календаря і вирішила право поволити священників наново женитися. Одначе з переведенням сєї реформи в діло мається закладати, коли православні церкви інших держав не вирішать теж сєї справи. Присім сербські іезуїти впадають на російське еміграційне духовенство, яке вітуть в Югославії проти нового календаря. Одна з них пише: «Не можна згодитися, щоб нашою державою і церковно правян ті, що запропастили свою державу і церкву.»

ПОВОРОТ МУЗЕЮ.

При російських посольстві в Паргороді в п'ятдесятіх роках минулого століття існувала російське археологічне товариство з великим музеєм і науковою бібліотекою. З початком війни турецької уряд сконфіскував музей і бібліотеку. Тепер турецький уряд по відомості совєтської влади, що бажав передати істотні часті історичні цінності російській Академії Наук. У зв'язку з тим з Москви до Паргороду виїхала окрема російська комісія з проф. Успенським на чолі.

ДОВКОЛА СПРАВИ ГЕН. БИСКУПІВСЬКОГО.

Російська газета «Вєра і Вєрност» спостережує, чутки про переїзд російського генерала Бискупівського на службу до большевистів. Генерал Бискупівський, по завершенні газети, живе, як і раніш, у Мінхені.

ФРАНЦУЗІВ МУЧИТЬ ПРИВИД НІМЕЦЬКОЇ ПІМСТІ

ПАРІЖ, 20. лютого. — У французьких дипломатичних кругах заявляють, що найважкішим ділом для Франції се забезпечення її перед пімстою Німеччини на будуче. Лод Лоушер каже, що Французи мусять обчислити згоря, яка буде «ІМОВІРНА СИЛА» Німеччини в недалекій будучині і мусять відповісти до того готовити свої сили. Французини воляти би, каже Лоушер, забезпечення їх вітчини при помочі умов, але коли се не можливо, так вони мусять глядати інших способів.

ФРАНЦУЗИ НЕ МОЖУТЬ ДАТИ НА «ВІДШКОДОВАННЯ»

ПАРІЖ, 20. лютого. — В тутешніх поліформованих кружках кажуць, що французькі урядовці в чечому годяться з комісією знавців Доса про потребу основанні німецького банку із завоютою основою для випуску нових повновартіх німецьких банкнотів.

Одначе Французи не дуже вдоволені поглядом комісії Доса, що Німеччині слід приняти мораторію (проваляти) щодо сплати «воєнних відшкодовань». Вони кажуць, що Німеччині закупка найменше на \$1,000,000,000 заграниць архаїстичні паперя, які можуть дати Франції, а також вона може вивозити уголь і з прибутку платити Франції.

НІМЕЦЬКІ ЗЕМІВНИЦІ ВАРТУЮТЬ 25,000,000,000 ЗОЛОТИХ МАРК

БЕРЛІН, 20. лютого. — Німецькі знавці оцінили вартість німецьких земівниці на 25,000,000,000 золотих марок. Таку оцінку подали вони комісії Доса, яка планує міжнародно позичку для Німеччини в сумі 10,000,000,000 золотих марок (2½ біліона доларів), на яку Німеччина дала би земівниці як заповуку.

БЕЛЬГІЯ СТАГНЕ СОВІ З НІМЦІВ ДЛЯ ВИРІВНЯННЯ БУДЖЕТУ

БРУКСЕЛІ, столиця Бельгії, 20. лютого. — Бельгійський прем'єр Теміс заявив сьогодні на раді кабінету, що бюджет Бельгії буде сього року зрівноважений, бо Бельгії дістане 600,000,000 франків з продажі угля в окупований Уршиці.

ФРАНЦІЯ ЗАБОРОНИЛО ВИВІЗ ПОЖИВИ

ПАРІЖ, 20. лютого. — Французська влада заборонила вивозити загранично артикули поживи, будівельний матеріал, уголь і дороти каміни. Дозволено тільки вивозити свіжу і сушену ярину і сир, але за окремим високим оподаткуванням.

ДІВЧИНА ПОВІСІЛАСЯ У ТЮРМІ

ВІДЕНЬ, 20. лютого. — В тутешній тюрмі повісилася 16-літня дівчина Анна Іош.

Ія помоги їй інші дівчата, що разом з нею спалили в одній келії. Тепер вони будуть одячати перед судом яко співвинні.

ЧОМУ СЕРБСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ЗГОДИВСЯ НА ВІДДАЧУ ІТАЛІЇ ФІОМЕ?

БІЛГОРОД, столиця Югославії, 20. лютого. — Вчора предлози в врославській скупщині (парламенті) міністер закордонних справ Нічич до затвердження договору між Італією і Югославією, на основі якого Югославія зрідкається приграді Фіоме в користь Італії.

Договір прийнято 123 голосами проти 24.

Хорвати не встигли прийти вперу і предложили свої польські документи і тому ще не брали участі в засіданні та не могли повалити предлози міністра Нічича.

Міністер Нічич у своїй промові сказав, що держава заволоділа на мирових договорах і на Лізі Народів і тому мусть забезпечувати отакими окремими договорами як геологіко-геологославянський.

Посли з опозиції кричали до нього, що на такий підставі Югославія могла би забезпечити собі мир з усіма сусідами, яких віддала їй територія.

БОЛЬШЕВИКИ ХОТЯТЬ ПОШІЛТИТИ СВОЮ ПАРТІЮ

МОСКВА, 20. лютого. — Російська комуністична партія зачала кампанію по шілі Росії за прийняття 100,000 нових членів. Одначе зголосилося 150,000 і се дало большевистам сміти, так що вони тепер хотять розголосити, що приймуть до своєї партії мільон нових членів.

БОЛЬШЕВИКИ ПРОТИ ГОРІВКИ

МОСКВА, 20. лютого. — Большевистська влада заважала за три місяці 20,000 неправих горельців.

ЯПОНІЯ ХОЧЕ ПРИЗНАТИ РОСІЮ

ТОКІО, столиця Японії, 20. лютого. — Японський міністер закордонних справ Матсуі заявив, що Японія готова признати російський совєтський уряд, коли обидва держава наперед вирішать собі спосіб співіти.

ШІТАЛЬ В ПІПІНІ ЗА АМЕРИКАНСЬКІ ГРОШІ

ТОКІО, 20. лютого. — З підмогою фонду Американської для жертв землетрусу в Японії-сталося \$3,000,000. За сі гроші нема понести шіталь в Токіо. На будову будинку зумується позичити, а друга половина останеться на удержання шіталь.

